SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TỈNH QUẢNG NAM

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Đề thi gồm có 02 trang)

KỲ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI CẤP TỈNH THPT
NĂM HỌC 2024 – 2025 ĐỢT 2

Môn thi: NGỮ VĂN 12 (không chuyên)
Thời gian: 180 phút (*không kể thời gian giao đề*)
Ngày thi: 07/3/2025

I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

Đọc bài thơ sau:

NHỮNG NGƯỜI TRỒNG HOA

Nguyễn Quang Thiều

Như một nghi lễ
Một kẻ trồng những khóm hồng
Bằng những dụng cụ làm vườn rất đẹp

Khóm hồng trổ hoa
Kẻ đó làm nghi lễ cắt những bông hồng
Trong một sáng Chủ nhật

Và một nghi lễ thực hiện buổi tối
Rượu vang và cá hồi
Để tôn vinh vẻ đẹp hoa hồng

Lúc đó trên cánh đồng rộng lớn
Một người trồng hoa khác
Như một kẻ điên
Đang nhổ từng khóm hồng
Để tìm một người
Bị giết trong đêm tối
Xác vùi dưới một khóm hoa

(Nguyễn Quang Thiều, *Nhật ký người xem đồng hồ*, NXB Hội Nhà văn, 2023)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Nêu ý nghĩa của hình tượng "*người trồng hoa*" trong bài thơ.

Câu 2. Tại sao tác giả so sánh việc trồng và thưởng thức hoa của "*Một kẻ trồng những khóm hồng*" như *"một nghi lễ"*?

Câu 3. Về hành động của người trồng hoa "*như một kẻ điên*", có ý kiến cho rằng: *Đó là hành động nhằm hủy hoại cái đẹp.* Ý kiến khác cho rằng: *Đó là hành động để tìm ra sự thật kinh hoàng bị che giấu*. Anh/Chị có ý kiến như thế nào? Vì sao?

Câu 4. Từ hình ảnh những người trồng hoa trong bài thơ, anh/chị rút ra được thông điệp gì về cách con người ứng xử trước cái đẹp?

II. VIẾT (16.0 điểm)

Câu 1. *(6.0 điểm)*

CỦA BÁU

Nước Tống có người được hòn ngọc, đem biếu quan Tư thành là Tử Hãn. Tử Hãn không nhận. Người biếu ngọc thưa rằng: "Ngọc này tôi đã đem cho thợ ngọc xem, quả là một thứ ngọc rất báu, mới dám đem dâng quan lớn, xin quan lớn nhận cho tôi được vui lòng.".

Tử Hãn nói: "Người cho ngọc là của báu, ta cho tính không tham là của báu. Ngươi đem ngọc cho ta, nếu ta nhận, thì hai bên cùng mất cả của báu. Âu là ngươi cứ đem về. Ai giữ lấy của báu của người ấy, như thế của báu của hai người đều còn cả, thì những là hơn ư!".

Người biếu ngọc cúi đầu thưa: "Chúng tôi là thường dân mà lại có ngọc này, chỉ sợ bị trộm cướp mà có khi hại đến thân.".

Tử Hãn thấy thế, lưu người ấy lại, gọi thợ ngọc đến giữa ngọc, bán được tiền rồi, bèn đưa cho người ấy để làm giàu.

(Ôn Như Nguyễn Văn Ngọc và Tử An Trần Lê Nhân, *Cổ học tinh hoa*, NXB Văn học, 2024, tr. 74)

Anh/Chị hãy bình luận câu nói của Tử Hãn trong mẩu chuyện trên.

Câu 2. *(10.0 điểm)*

Bàn về nghệ thuật, André Chénier đã viết:

Trong nghệ thuật, kẻ sáng tạo là kẻ nào diễn tả những gì mỗi người khác cũng từng cảm thấy,

Là kẻ soi xét ở mọi vật những góc cạnh thâm u nhất

Để phơi bày cho rực rỡ những kho tàng giấu kín.

(André Chénier, Dẫn theo Lê Huy Hòa và Nguyễn Văn Bình, *Những bậc thầy văn chương thế giới – Tư tưởng và quan niệm*, NXB Văn học, 1995, tr. 356)

Bằng những trải nghiệm văn học, anh/chị hãy bình luận ý kiến trên.

---------- Hết ----------

Thí sinh không được sử dụng tài liệu; Giám thị không giải thích gì thêm.
Họ và tên thí sinh: ..... *Số báo danh*: .....

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TỈNH QUẢNG NAM

KỲ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI CẤP TỈNH THPT
NĂM HỌC 2024 – 2025 ĐỢT 2
Môn thi: NGỮ VĂN 12 (không chuyên)
Thời gian: 180 phút *(không kể thời gian giao đề)*
Ngày thi: 07/3/2025

HƯỚNG DẪN CHẤM
Môn: NGỮ VĂN
(Hướng dẫn chấm này gồm có 04 trang)

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

- *Hướng dẫn chấm* được xây dựng theo hướng đánh giá kỹ năng và kiến thức. Giám khảo cần chủ động nắm bắt nội dung trình bày trong bài làm của thí sinh để đánh giá một cách tổng quát.

- Cần linh hoạt khi vận dụng *Hướng dẫn chấm*. Phát hiện và trân trọng những bài làm thể hiện tính sáng tạo, tư duy độc lập. Nếu học sinh làm bài theo cách riêng (không có trong *Hướng dẫn chấm*) nhưng đáp ứng yêu cầu và có sức thuyết phục vẫn được chấp nhận.

- Tổng điểm toàn bài là 20.0 điểm, điểm lẻ tính đến 0.25 điểm.

B. HƯỚNG DẪN CỤ THỂ

I. ĐỌC HIỂU

Câu	Nội dung yêu cầu	Điểm
1	Ý nghĩa hình tượng người trồng hoa: - Là những người lao động, dùng công sức, trí tuệ để làm ra sản phẩm có giá trị vật chất và tinh thần. - Biểu trưng cho người nghệ sĩ trong hành trình khám phá, sáng tạo cái đẹp.	**1.0**
2	- Tác giả so sánh việc trồng và thưởng thức hoa của "*Một kẻ trồng những khóm hồng*" như *"một nghi lễ"* là vì: Tác giả muốn nhấn mạnh kẻ đó đã thực hiện tất cả công việc của mình bằng những cách thức trang trọng: dùng dụng cụ rất đẹp, làm nghi lễ cắt hoa và nghi lễ tôn vinh hoa.	**1.0**
3	- Thí sinh trình bày quan điểm và lý giải: (*Thí sinh trình bày quan điểm riêng, nhưng phải xuất phát từ văn bản và lý giải hợp lý*) + Nêu quan điểm riêng. + Lý giải hợp lý.	 **0.25** **0.75**
4	Thông điệp:	**1.0**

	- Cái đẹp luôn đáng được ngợi ca, tôn vinh. Tuy nhiên, con người không nên sử dụng cái đẹp chỉ như một thứ trang sức, đồng thời cũng không nên nhân danh cái đẹp để che đậy sự thật xấu xa.	

II. LÀM VĂN (16.0 điểm)

Câu 1. *(6.0 điểm)*

Nội dung yêu cầu	Điểm
I. Yêu cầu về kĩ năng - Nắm vững cách làm bài văn nghị luận xã hội. - Bố cục đầy đủ 03 phần, kết cấu rõ ràng, lập luận chặt chẽ, diễn đạt lưu loát, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp... - Có những cách diễn đạt hay, hấp dẫn, văn phong giàu hình ảnh, cảm xúc; dẫn chứng mới mẻ, thuyết phục…	**1.0**
II. Yêu cầu về kiến thức - HS có thể trình bày theo nhiều cách nhưng phải bám sát yêu cầu nghị luận, nên hướng đến các ý sau:	
1. Giải thích - *Người cho ngọc là của báu*: Hòn ngọc được xem là báu vật quý giá về vật chất, là thứ có giá trị trong mắt người đời. - *Ta cho tính không tham là của báu:* Phẩm hạnh thanh liêm mới là giá trị đích thực, quý giá hơn bất kỳ của cải vật chất nào. - *Ngươi đem ngọc cho ta, nếu ta nhận, thì hai bên cùng mất cả của báu:* Nếu hành xử thiếu khôn ngoan, cả hai đều đánh mất của báu riêng của mình. - *Ai giữ lấy của báu của người ấy, như thế của báu của hai người đều còn cả*: Con người cần biết giữ lấy những điều quý giá nhất của bản thân. => Câu nói của Tử Hãn thể hiện rõ những quan niệm về của báu và cách con người gìn giữ của báu của mình.	**1.5**
2. Bình luận *a. Bình* - Mỗi người có quan niệm riêng về của báu. Của báu không chỉ là tài sản vật chất mà còn là phẩm chất đạo đức, nhân cách con người. - Mỗi người nên trân trọng và giữ gìn những giá trị riêng của mình, không nên đánh đổi những thứ quý giá để đạt được lợi ích trước mắt. - Một người có thể sở hữu vàng bạc, châu báu, nhưng nếu đánh mất phẩm giá, thì chẳng còn gì đáng quý. Bởi lẽ, giá trị tinh thần thì bền vững và có ý nghĩa hơn. *b. Luận* - Sự cân bằng giữa hai yếu tố này giúp con người sống hạnh phúc và thanh thản. - Sử dụng của báu một cách khôn ngoan sẽ giúp con người vừa làm giàu có thêm kho báu của mình và lan tỏa những điều quý giá đến với cộng đồng.	**2.5**
3. Liên hệ thực tế - Rút ra bài học cho bản thân	**1.0**

Nội dung yêu cầu	Điểm
- Khẳng định ý nghĩa sâu sắc trong câu nói của Tử Hãn: Đề cao giá trị đạo đức và sự cân bằng giữa vật chất và tinh thần. - Trong cuộc sống, cần trân trọng và giữ gìn những giá trị tinh thần, không nên vì lợi ích vật chất mà đánh mất nhân cách. Đây là bài học quan trọng trong mọi thời đại, nhất là trong bối cảnh chống tham nhũng và giữ gìn đạo đức công quyền.	

Câu 2. *(10.0 điểm)*

Nội dung yêu cầu	Điểm
I. Yêu cầu về kĩ năng - Nắm vững cách làm bài văn nghị luận văn học. Bố cục đầy đủ 03 phần: Mở bài, thân bài, kết bài. - Hệ thống luận điểm sáng rõ, lập luận chặt chẽ, lí lẽ xác đáng, chọn và phân tích dẫn chứng tiêu biểu… - Vận dụng linh hoạt các thao tác lập luận; văn viết giàu hình ảnh, biểu cảm; không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu.	**1.5**
II. Yêu cầu về kiến thức - Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách, sau đây là một số ý cơ bản cần hướng đến.	
1. Giải thích - *kẻ sáng tạo*: Người nghệ sĩ có năng lực sáng tạo nghệ thuật. - *diễn tả những gì mỗi người khác cũng từng cảm thấy:* Có thể lắng nghe, đồng cảm với mọi nỗi niềm của con người - *soi xét ở mọi vật những góc cạnh thâm u nhất:* chú tâm khám phá, phát hiện những vẻ đẹp, giá trị khuất lấp, sâu kín của đời sống - *phơi bày cho rực rỡ những kho tàng giấu kín:* tôn vinh những giá trị ấy trong một hình thức đẹp đẽ, đầy mĩ cảm. => Ý kiến đã nhấn mạnh đến thiên chức của nghệ sĩ với cuộc đời và nghệ thuật.	**1.5**
2. Bàn luận a. Nghệ sĩ phải có khả năng đồng cảm, thấu hiểu con người: + Nghệ thuật lấy con người làm trung tâm, nghệ sĩ có tâm hồn nhạy cảm, luôn mở rộng tấm lòng sẻ chia, đồng điệu với con người. + Sự đồng cảm, thấu hiểu của nghệ sĩ tạo nên chiều sâu tư tưởng giàu chất nhân văn trong nghệ thuật. b. Nghệ sĩ là người biết khám phá đến tận cùng đời sống để phát hiện những kho tàng đang ẩn giấu. + Đời sống chứa đựng nhiều bí ẩn, nhất là trong tâm hồn, tình cảm con người. Để khám phá, nhà văn cần lật xới hiện thực, soi xét hiện thực. + Bản chất sáng tạo của nghệ thuật yêu cầu nghệ sĩ có những khám phá mới để chiếm lĩnh đời sống, tạo ra sức mạnh nâng đỡ và bồi đắp tâm hồn con người. c. Nghệ sĩ phải có năng lực phơi bày cho rực rỡ những kho tàng của đời sống. + Những hình thức sáng tạo giàu mĩ cảm sẽ làm thăng hoa, làm rực rỡ hơn nữa những khám phá của nghệ sĩ và tạo nên sức sống vĩnh cửu của nghệ thuật đích	**4.5**

Nội dung yêu cầu	Điểm
thực. + Những nỗ lực sáng tạo hình thức càng khẳng định mạnh mẽ tình yêu cái đẹp cùng tài năng và cá tính của nghệ sĩ và góp phần tạo nên bước tiến đột phá của nghệ thuật.	
3. Mở rộng: - Thiên chức sáng tạo của nghệ sĩ phải là sự gắn bó giữa năng lực thấu cảm và năng lực thể hiện. - Những khám phá, sáng tạo của nhà văn phải hướng đến lý tưởng thẩm mĩ đích thực, phải đạt đến sự hài hòa, thống nhất trong tính chỉnh thể và mang dấu ấn cá nhân. - Soi xét những mảng hiện thực khuất lấp không phải là ghi chép lại những điều vụn vặt mà phải từ đó khái quát được những ý nghĩa sâu sắc, lớn lao.	**1.5**
4. Đánh giá, liên hệ Quan niệm trên đã xác định đúng đắn thiên chức của nghệ sĩ và đặt ra những vấn đề có ý nghĩa sâu sắc trong sáng tác và tiếp nhận: + Nghệ sĩ phải coi sự lắng nghe, đồng cảm và khám phá, sáng tạo là lý tưởng thẩm mỹ đích thực. + Nhà văn vừa phải sống sâu với đời thấu cảm những nỗi niềm nhân thế, vừa phải nỗ lực sáng tạo vì lý tưởng thẩm mĩ của văn chương. + Người đọc cần đánh giá cao năng lực thấu hiểu và nâng tầm đón đợi, trân trọng, đồng hành cùng những sáng tạo của nhà văn.	**1.0**

---------- Hết ----------